

53
1/1

ที่ ตร. ๑๒๐๒/๖๔๖๖๔

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กันยายน ๒๕๒๓

เรื่อง การปรับปรุงค่าโดยสารรถประจำทางหมวด ๑ ในเขตกรุงเทพมหานคร

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

อ้างถึง หนังสือที่ ๑๒๐๓/๕๐๐๓ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๒๓

ตามที่ไ้รายงานเกี่ยวกับการปรับปรุงค่าโดยสารรถประจำทางหมวด ๑
ในเขตกรุงเทพมหานคร ไปเพื่อทราบ นั้น

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบแล้ว เมื่อวันที่
๒ กันยายน ๒๕๒๓

จึงเรียนมาเพื่อทราบ.

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายไ้พลย์ ทองมิตร)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองการประชุมคณะรัฐมนตรี

โทร ๒๕๑๒๒๒๐

ความที่ ๓๓

ที่ กค.๑๒๑๑/ 9003

๖๘ สิงหาคม ๒๕๒๒

กระทรวงคมนาคม

2/6 2

เรื่อง การปรับปรุงค่าโดยสารรถประจำทาง หมวด ๑ ในเขตกรุงเทพมหานคร
กรมเรเวน นายกรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาบันทึกของนายกรัฐมนตรี (นายบุญชู โรจนเสถียร)
ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๒๒
๒. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร.๑๒๑๑/๒๒๖๐
ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๒๒
๓. สำเนาหนังสือองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ที่ ขสมก.๔๖๖/๒๕๒๒
ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๒๒
๔. สำเนาบันทึกรายงานรายไคค่าโดยสาร ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๒๒
๕. มีผู้รายไคค่าโดยสารขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

ตามที่ได้นำการปรับปรุงค่าโดยสารรถประจำทาง หมวด ๑ ในเขตกรุงเทพมหานคร
ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๒๒ เป็นที่มา นั้น กระทรวงคมนาคมได้สั่งการให้กรมการขนส่งทางบก
ติดตามผลงานเกี่ยวกับรายไคขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ หลังการปรับปรุงค่าโดยสาร
ซึ่งผลปรากฏว่า จำนวนผู้โดยสารที่ปรับเปลี่ยนไปทางรถเมล์เป็นจำนวนมาก
และประโยชน์ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพได้บรรลุประมาณ ๑๒ เมตร ออกวิ่งบริการในสาย
สำคัญ ๆ เพิ่มขึ้น จึงมีผลต่อความสามารถหารายไคของรถเมล์เป็นรถเก่า รวมทั้ง
รถขนาด ๑๐ เมตร กว้าง

กระทรวงคมนาคมจึงได้ขอกรมเรเวนสรุปเรื่องเกี่ยวกับการปรับปรุงค่าโดยสาร
รถประจำทาง หมวด ๑ ในเขตกรุงเทพมหานคร มาเพื่อพิจารณา ดังนี้ คือ

๑. องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ได้เสนอขอปรับอัตราค่าโดยสารรถประจำทาง
หมวด ๑ ในเขตกรุงเทพมหานคร และต่อมานายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี
(นายบุญชู โรจนเสถียร) วิเคราะห์การบริหารงานขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ เพื่อแก้ไข
ให้การดำเนินงานขององค์การฯ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งรองนายกรัฐมนตรีได้รายงานผลการศึกษา
และเสนอแนะแนวทางในการบริหารงานขององค์การฯ และได้เสนอความเห็นสมควรปรับปรุง
ค่าโดยสารดังนี้

รถธรรมดา ระยะทาง ๑๐ กม. ๑ บาท และ ๑๐ กม.ต่อไปเพิ่มอีก ๑ บาท
ตลอดสายไม่เกิน ๒ บาท หักเงินส่วนสายที่มีระยะทางไม่เกิน ๑๕ กม. ที่ยังคงเก็บค่าโดยสาร
เท่าเดิม คือ ๑ บาท

รถปรับอากาศ ระยะทาง ๕ กม.แรก ๕ บาท และ ๕ กม.ต่อไปช่วงละ ๕ บาท
ตลอดสายไม่เกิน ๑๕ บาท

จึงขอเสนอให้พิจารณาดำเนินการต่อไป

๒. องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ได้มีหนังสือความที่ชบคที่ รสมก.๔๔๓/๒๕๒๓ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๒๓ เวียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม เสนอเรื่องการปรับปรุง ค่าโดยสารว่า การจกเก็บค่าโดยสารตามข้อเสนอแนะของรองนายกรัฐมนตรีจะทำให้รายได้ ขององค์การฯ เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ ๒๒.๒ ซึ่งเป็นอัตราต่ำมากเมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุน การผลิตอื่น ๆ ในการเดินรถที่สูงขึ้นอย่างรวดเร็ว และขอให้มีการทบทวนหลักการในการปรับปรุง ค่าโดยสารใหม่

ประธานกรรมการองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ จึงได้ประชุมคณะกรรมการขององค์การ ขนส่งมวลชนกรุงเทพ เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๒๓ และได้เรียนเชิญรองนายกรัฐมนตรี (นายบุญชู โรจนเสถียร) และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม เข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการ องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ด้วย

รองนายกรัฐมนตรีได้เสนอแนะว่า การปรับค่าโดยสารธรรมดาจะต้องสมเหตุสมผล และกระทบกระเทือนน้อยโดยสารถ้อยที่สุด จึงได้เก็บค่าโดยสาร ๑๑ กม.แรก ๑ บาท และ ๑๑ กม. ต่อไปเพิ่มอีก ๑ บาท ตามที่ท่านได้เสนอแนะว่ารัฐมนตรีไม่เอา ส่วนข้อเสนออื่น ๆ ที่ขอให้ค่าโดยสาร ท่อโดยสารไม่เกิน ๒ บาท ทั้งนี้ยกเว้นสายที่มีระยะทางไม่เกิน ๑.๕ กม.ต้องเก็บค่าโดยสารท่อโดยสาร เท่าเดิม คือ ๑ บาท นั้น ให้กระทรวงคมนาคมและองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ รวบรวมข้อเท็จจริง รายได้ปัจจุบันของแต่ละสาย และรายได้ที่คิดว่าจะได้จากการปรับปรุงค่าโดยสารตามที่เสนอมา พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

๓. กรรมการขนส่งทางบก และองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพได้รวบรวมรายได้ ของแต่ละสาย นำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมพิจารณาแล้ว เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๒๓ ส่วนรายได้ที่คิดว่าจะได้จากการปรับปรุงค่าโดยสารนั้นไม่สามารถประเมินได้ และได้แจ้งเพิ่มเติม ว่า อัตราค่าโดยสารในปัจจุบันเป็นดังนี้

(๑) เก็บ ๑ บาทท่อโดยสาร สำหรับเส้นทางที่อยู่ในโซนซึ่งมีระยะทางตั้งแต่ ๒ กม. ถึง ๒.๕ กม.

(๒) สำหรับเส้นทางที่มีทั้งในโซน และนอกโซน เก็บในโซน ๑ บาท และ นอกโซน ๕ กม.ต่อ ๕๐ สตางค์ ระยะทางที่ยาวทั้งสิ้น ๔๑ กม. เก็บค่าโดยสารท่อโดยสาร ๑.๕๐ บาท

๔. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรขอแก้ไขข้อเสนอของ รองนายกรัฐมนตรี ดังนี้

(๑) ข้อเสนอให้เก็บค่าโดยสารท่อโดยสารไม่เกิน ๒ บาท ให้เป็นให้เก็บค่าโดยสาร ท่อโดยสารที่เดิมเคยเก็บ ๑ บาท ให้เก็บไม่เกิน ๒ บาท

(๒) ค่าโดยสารท่อโดยสาร สำหรับเส้นทางที่มีทั้งในโซนและนอกโซนที่เก็บค่าโดยสาร

สูงสุด ๑.๕๐ บาทนั้น ให้เก็บไม่เกิน ๔ บาท

ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมได้นำเสนอรองนายกรัฐมนตรี (นายบุญชู โรจนเสถียร) และรองนายกรัฐมนตรีได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบแล้ว ทั้งรายละเอียดความเอกสารซึ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๕. คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๒๒ ได้มีมติดังนี้

(๑) อนุมัติให้ยกเลิกจุดคุมบังโชนในและโชนนอกตามที่กำหนดไว้เดิม และให้จัดเก็บค่าโดยสารใหม่เป็นระบบอัตราระยะเคลื่อนที่ (Moving Rate) โดยให้จัดเก็บ ในอัตรา ๑๐ กม.แรก ๑ บาท ๑๐ กม.ต่อไปเพิ่มอีก ๑ บาท ยกเว้นเส้นทางที่มีระยะทางเกิน ๑๐ กม. ซึ่งเดิมเคยเก็บค่าโดยสารตลอดสาย ๑ บาท ให้เก็บค่าโดยสารตลอดสายไม่เกิน ๒ บาท และเส้นทางที่เดิมเคยเก็บค่าโดยสารตลอดสาย ๑.๕๐ บาท ให้เก็บค่าโดยสารตลอดสายไม่เกิน ๔ บาท

(๒) เส้นทางสายใดที่มีระยะทางเพี้ยนไปและเพี้ยนกลับไม่เท่ากัน ค่าโดยสารตลอดสายต้องเท่ากัน

(๓) การยกเว้นค่าโดยสาร การลดหย่อนค่าโดยสาร และการใช้ตั๋วเหิน สำหรับนักเรียน นิสิต นักศึกษา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์เดิมทุกประการ

(๔) อนุมัติให้นายทะเบียนกำหนด (ปรับปรุง) เงื่อนไขเกี่ยวกับอัตรา ค่าโดยสารตามมาตรา ๑๑ (๕) แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ตามอัตรา ดังกล่าวข้างต้นไว้ในใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทางด้วยรถโดยสารในเส้นทางหมวด ๑ กรุงเทพมหานคร (รถธรรมดา) จำนวน ๑๑๑ เส้นทาง โดยให้กรมการขนส่งทางบก จัดทำ รายละเอียดตารางค่าโดยสารต่อไป

(๕) ให้ใช้อัตราค่าโดยสารที่ปรับปรุงใหม่ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๒๒ เป็นต้นไป

(๖) สำหรับการปรับปรุงค่าโดยสารรถโดยสารปรับอากาศในเส้นทางหมวด ๑ กรุงเทพมหานคร ให้กรมการขนส่งทางบกตรวจสอบข้อมูลแล้วนำเสนอคณะกรรมการควบคุมการขนส่ง ทางบกกลางพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

๖. องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพได้มีหนังสือ ที่ ขสมก.๔๖๖/๒๕๒๒ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๒๒ ถึงกรมการขนส่งทางบก แจ้งว่า การปรับอัตราค่าโดยสารใหม่นี้ สมควรที่จะ ปรับปรุงอัตราค่าโดยสารรถทั้ง ๒ ประเภทเสียพร้อม ๆ กัน เพราะการปรับอัตราค่าโดยสาร รถปรับอากาศนั้นรัฐบาลได้เห็นชอบในหลักการแล้ว จึงเห็นควรนำเสนอเรื่องการปรับอัตรา ค่าโดยสารรถปรับอากาศให้คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางพิจารณาอนุมัติเป็นการด่วน เพื่อจะได้ออกประกาศให้ประชาชนทราบพร้อม ๆ กัน โดยจะถือปฏิบัติตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๒๒ เป็นต้นไป ทั้งรายละเอียดความเอกสารซึ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๘. คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลาง ในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๒๓ ได้มีมติ

(๑) อนุมัติให้เก็บค่าโดยสารรถประจำทางปรับอากาศหมวด ๑ กรุงเทพมหานคร ตามที่กรมการขนส่งทางบกเสนอ กล่าวคือ ให้ใช้ตามตารางที่องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพได้จัดทำเสนอกรมการขนส่งทางบก ซึ่งค่าโดยสารอยู่ในอัตราระหว่าง ๔ กม.แรก ๕ บาท ๔ กม.ต่อไป ช่วงละ ๕ บาท ตลอดสายไม่เกิน ๑๕ บาท โดยให้กรมการขนส่งทางบกแก้ไขรายละเอียดในตารางอัตราค่าโดยสารในกฎของกรุงกับรายละเอียดเส้นทางแต่ละเส้นทาง และให้นายทะเบียนกำหนดการวางอัตราค่าโดยสารดังกล่าวไว้ในใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทางด้วยรถโดยสารปรับอากาศ ในเส้นทางหมวด ๑ กรุงเทพมหานคร ตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ต่อไป

(๒) การลดหย่อนค่าโดยสารและการจำหน่ายตั๋วเหมาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์เดิมทุกประการ

(๓) อนุมัติให้ใช้ตารางอัตราค่าโดยสาร รถโดยสารประจำทางปรับอากาศตามข้อ ๑ - ๒ ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๒๓ เป็นต้นไป

๙. กรมการขนส่งทางบกได้ศึกษาผลงานเกี่ยวกับรายได้ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ตั้งแต่วันที่ ๑ - ๓๑ สิงหาคม ๒๕๒๓ แล้ว ปรากฏสรุปได้ดังนี้

(๑) รายได้เฉลี่ยต่อคัน ระหว่างวันที่ ๑ - ๓๑ สิงหาคม ๒๕๒๓

รถธรรมดา วันละ ๑,๑๒๒ บาท/คัน

รถปรับอากาศ วันละ ๒,๓๓๓ บาท/คัน

(๒) รายได้เฉลี่ยต่อคัน เมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๒๓

รถธรรมดา วันละ ๑,๒๓๔ บาท/คัน

รถปรับอากาศ วันละ ๒,๑๒๐ บาท/คัน

และจากการสอบถามองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ได้รับทราบว่าจำนวนผู้ให้บริการรถปรับอากาศเปลี่ยนแปลงในทางออกเป็นจำนวนมาก และองค์การรายได้รถธรรมดาขนาด ๑๒ เมตร ออกวิ่งบริการในสายสำคัญ ๆ เพิ่มขึ้น จึงมีผลกระทบต่อความสามารถหารายได้ของรถธรรมดาที่เป็นรถเก่าและรถขนาด ๑๐ เมตร อีกด้วย ดังรายละเอียดตามเอกสารซึ่งส่งมาด้วย ๔

กรมการขนส่งทางบกได้เสนอความเห็นด้วยว่า ถึงแม้ว่าคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางจะได้อนุมัติให้องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพปรับปรุงอัตราค่าโดยสารรถโดยสารปรับอากาศตามที่องค์การเสนอ ซึ่งอยู่ในอัตราระหว่าง ๔ กม. คอ ๕ บาท ขอให้จริงปรากฏว่าอัตราค่าโดยสารเพิ่มช่วงละ ๕ บาท โดยไม่มีการเพิ่มเป็นขั้น ๆ ตามอัตราค่าซึ่งเพิ่ม กม.ละ ๒ บาท นั้น ทำให้ประชาชนเห็นว่า เป็นราคาที่แพงเกินไปสมควร การให้บริการรถปรับอากาศจึงลดลง กรมการขนส่งทางบกจึงเห็นสมควรให้มีการทบทวนการปรับปรุงอัตราค่าโดยสารรถปรับอากาศ

6
6/6

- ๕ -

สำหรับในกรณีรอรอบการนั้น กรมการขนส่งทางบกได้รับทราบว่ามีประชาชน
ส่วนหนึ่งเสียค่าโดยสาร ๑ บาท สำหรับระยะแรกเท่านั้นและถือโอกาสนี้เร่งรัดเก็บระยะ ถ้าหาก
ไม่มีพนักงานมาตรวจทั่วก็ไม่ต้องเสียค่าโดยสารเพิ่ม กรมการขนส่งทางบกจึงเห็นสมควรพิจารณา
ปรับปรุงอัตราค่าโดยสารรอรอบการด้วย

หนึ่ง กระทรวงคมนาคมได้รับรายงานจากองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพเกี่ยวกับ
รายได้อัตราค่าโดยสารหลังการปรับปรุงค่าโดยสาร ปรากฏว่า ระหว่างวันที่ ๑ - ๓ สิงหาคม ๒๕๒๓
รายได้เฉลี่ยต่อวัน ลดปรากฏเช่นเดียวกับที่กรมการขนส่งทางบกได้รายงานมาดังกล่าวข้างต้น
ทั้งรายละเอียดปรากฏตามเลขสารซึ่งส่งมาด้วย ๕.

จึงกรมเรียนมาเพื่อโปรดทราบไว้ชั้นหนึ่งก่อน และเมื่อกระทรวงคมนาคมพิจารณา
เห็นสมควรดำเนินการเป็นประการใดแล้ว จักกรมเรียนมาเพื่อทราบต่อไป และกรุณานำเสนอ
คณะรัฐมนตรีทราบต่อไปด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

พลเรือเอก

(อมร สีริการะ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

สำนักงานปลัดกระทรวง

โทร. ๒๔๔๔๐๘๕